

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi-

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.

Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 276.

Brașov, Sâmbătă 13 (26) Decembrie.

1903.

Situația la finitul anului.

Anul trece. Numai câteva zile
de răsuflare mai are, și camera un-
tă abia a ajuns la încheierea des-
tăterii generale asupra primului din
cele două faimoase proiecte militare,
cărora au dat naștere obstrucțiunii.
Se recutere nu s'a făcut anul acesta
nu e speranță, că se va pute face
cei în Ianuarie a anului viitor.

Peste douăzeci de deputați mai
au dreptul de a cere cuvânt pentru
a ține vorbirile lor de încheiere în
prezenta propunerilor ce le au făcut.
Apoi va urma desbaterea specială
pe paragrafi, pe care aderenții
obstrucției o pot éráși trăgăna multă
timp. Numai după ce va fi primit
celt prim proiect de lege, relativ
la prelungirea valabilității dispoziți-
unilor aceluia ale legii militare, prin
care se stabilește numărul forței
armate, va fi desbătut al doilea pro-
iect. Acesta conține incuviințarea
contingentului de recruți și va trebui
să fie discutat mai întâiu în general
apoi pe paragrafi.

Insuși ministrul de honveđi
Nyiri s'a văduit constrins a declara în
camera, că a așteptat până în ul-
tumul moment, neesperând ordinele pen-
tru reținerea parțială a soldaților,
cărora și-au făcut anii de serviciu și
pentru conchiemarea rezerviștilor de
categoria a doua, deore-ce mai spera
la opozițiunea, care continuă a ob-
stacula, va lăsa în cele din urmă să
se voteze contingentul recruților.

S'a înșelat însă și e lesne cu
să se mai înșele astfel și în
așteptările, ce le are pentru anul
viitor.

Chiar de s'ar incuviința acum
contingentul recruților ar fi, și
ministrul, prea târziu de a revoca
măsură de convocare a rezerviștilor
contingentului de întregire, căci re-
cruții nu pot fi instruiți decât în
primăvară. Armata însă trebuie să

fie completă și capabilă de acțiune
tocmai la primăvară, având în ve-
dere cu deosebire stările în Balcani,
cărora pretind cea mai mare precau-
țiune.

Mai adause ministrul de hon-
veđi, că amânarea recrutării se va
resimți și pe la sfârșitul anului vii-
tor, căci probabil conducerea armatei
se va vedea silită a restringe întru
cât-va concediările în toamna anului
1904 atât la honveđi, cât și în ar-
mata comună.

Tote aceste le-a spus ministrul
de honveđi c'un deosebit aplomb spre
a arăta obsturanților ce efecte pro-
duce încăpăținarea lor și a ațita opi-
niunea publică maghiară în con-
tra lor.

A mers așa de departe minis-
trul, încât pentru a băga frică în
obstrucțiunii, le-a vorbit de pericu-
losul precedent pentru viitor. Gân-
diți-vă, și el, că elementele, cărora
ați încă stau în pasivitate, vor a-
junge eventual a se presenta în dietă
într'un astfel de număr, încât și ele
se pot face obstrucție și că acele
elemente ar pute lupta atunci în
contra ideii de stat, pe care toate
partidele maghiare o țin de sfântă.
N'ar fi acesta o grozăvie? Atunci
de sigur domni, cărora sunt ați con-
tra schimbării regulamentului came-
rei, ar pretinde-o ei înșiși.

Unul din sinul partidului po-
poral catolic (!!) a strigat atunci:
„Ii vom da afară!“

Vedeți cât de ușor și-ar scoi ei
ajuta în acel cas! Acea interlocu-
țiune a și astupat gura ministrului
Nyiri, care n'a sciut răspunde alta,
decât să bilbăiescă: „Acosta n'ar fi
o procedere parlamentară și consti-
tuțională!“

Dér ce e parlamentar și consti-
tuțional în această țară, când e vorba
de cetățenii „de altă limbă“ și de a
doua mână?

Obstrucția va continua. Cu tot
apelul ce l'a făcut contele Stefan Tisza
la obstrucțiunii, ca să se astîmpere și
să facă și ei ce au făcut aderenții lui Ko-
suth, nu sunt de loc speranțe ca lupta
să înceteze. După discursul ce l'a ținut
ministrul președinte în ședința de la 23
Dec. Ugron a și: „Predica lui Tisza n'a
folosit nimic. Absolut nimic! Noi vom
continua obstrucția, până când vom
pute“.

Situația, după cum am mai și în-
tr'un număr trecut, nu s'a schimbat. Diarele
maghiare sunt aprópe unanime în consta-
tarea, că este imposibil, ca proiectul des-
pre contingentul de recruți să potă fi des-
bătut și votat anul acesta. Adevărat, că
peste desbaterea generală s'a trecut deja;
sunt însă la rând, după vacanța de Cră-
ciun a dietei, nu mai puțin ca 16 discurs-
uri obstrucționiste asupra contra-propu-
nerilor și a proiectelor de rezoluție, așa
că votarea proiectului de recruți nu se
pote aștepta mai curând, decât pe fi-
nele lui Ianuarie.

Diarele anti-obstrucționiste strigă acum
pe toate tonurile, că prin atitudinea ce-
lor cari nu vor să desarmeze, s'a peet-
luit sórtea celor 40.000 de ómeni, cari
trebuie să între sub steag, ca rezervă de
întregire.

Fregătiri pentru alegerile dietale.
Se afirmă, că decă contele Tisza nu-i va
sucea a face să se voteze recruții și in-
demnitătea bugetară până la finele lui
Ianuarie, în Martie va disolva dieta și va
ordona alegeri nouă dietale. În clubul li-
beral nu se mai face ați nici un secret
din acesta.

„Alkotmány“ spune, că „Tisza ar
pacta cu naționalitățile“, mai ales cu Sașii.
Deputatul sas Adolf Victor Eitel din cer-
cul Agnita ar face un turu electoral prin
cerc și ar vesti alegătorilor sași, că Tisza
li-ar fi făcut promisiuni. Ar fi promis
execuțiunea strictă a legii despre egala in-
dreptăție a naționalităților (!) Eitel ar fi in-
vitat pe notari și alegători, ca pe viitor

să adreseze autorităților hârtii scrise nu-
mai în limba germană etc.

Informația lui „Alkotmányi“ credem
că e o glumă de Crăciun, anume iscodită
de reportorii săi, pentru a seduce pe cei
creduli.

Cu totul altă importanță are mișca-
rea în magistratură, adevă schimbarile ce
se fac în corpul fișpanilor. Tisza conce-
diéază pe unii, pune în locul lor pe alții,
și ici colo permută fișpanii, vrând astfel
să se asigure de ómeni neîndoioși pentru
casul când ar face alegeri nouă.

Se scie, că la alegeri fișpanii jócă
un mare rol în Ungaria, de la activitatea
și dibăcia lor atérnă în cele mai multe
locuri reușita deputaților guvernamentali.

Vacanța dietei. Dieta ungară a
luat vacanța de sărbătorile Crăciunului
apusén. De astă dată fórte scurtă. Eri și
ați nu s'au ținut ședințe, și nu se vor ține
nici în 26, 27 și 31 Decembrie. De ase-
menea în zilele de 1, 2 și 3 Ianuarie
1904. Ședințe se vor ține în 28, 29 și 30
Dec., și începând de la 4 Ianuarie încolo
fără întrerupere.

O vorbă a contelui Tisza. Dăm
mai jos discursul ce l'a ținut ministrul
președinte contele Stefan Tisza în ședința
de Miercuri a dietei. În acest discurs con-
tele Tisza, vorbind despre armată, a și
între altele:

— Națiunea trebuie să primescă sta-
rea actuală, căci decă n'ar primi-o, lupta
va cauza pericole și pagube atât de mari
încât victoria nu le-ar pute acoperi. Gu-
vernul lucréază în interesul națiunii ma-
ghiare când susține starea actuală și des-
vóltă forțele armatei.

Mărturisirea acesta a ministrului lasă
să se înțelégă, că cu privilegiul revisui-
rei legii militare se vor cere pentru ar-
mată soldați mai mulți și cheltuieli mai
mari.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

Mórtea a doi Români distinși. — Inaugurarea uni-
versității din Iași. — Cum m'a înrolat Musicescu
în corul metropolitan. — Regele și Regina. —
O gustare în casele lui Musicescu.

Brașov, 25 Dec. n. 1903.

În timp mai scurt de-o săptămână
primirăm din Iași în două rânduri câte-o
baste tristă.

Doi bărbați muriră acolo, cari pen-
tru neamul românesc multe și bune ser-
viciu au făcut în vieți.

Unul a fost poetul și publicistul P. V.
Grigoriu, bărbat distinși care avea legături
timpice cu cei mai distinși bărbați ai Franței
și a publicat în limba română și în cea fran-
ceză lucrări de semn. În timpul din urmă in-
cuvetă corespondență viuă cu Eduard
Drumont și în diarul acestuia „La Libre
Parole“ număróse articole apologetice
apăruse din condeiul lui Grigoriu în Ches-
tănea evrească, care, vai! atât de mult
este exploatată în presa străină în preju-
diciul Românilor. Francesii îl onoraseră

pentru merite literare cu „Legiunea de
onóre“ una dintre cele mai înalte distinc-
țiuni, ér patria sa i-a acordat — după-cum
cetim într'un diar de peste Carpați —
medalia „Bene merenti“ clasa II..

Al doilea, pe care mórtea nemilósă
l'a răpit din mijlocul nostru a fost Gavril
Musicescu, ale cărui merite pe terenul
muzicii naționale, care Român nu le cu-
nósce?

Și unul și altul dintre cei doi repau-
sați m-au reamintit prin mórtea lor nice
momente interesante de la Iași, unde înainte
de asta cu șese ani s'a inaugurat noul
edificiu al universității în prezența Rege-
lui și a Reginei României. Eram de față
la reprezentația de gală, ce s'a dat Marți
în 2 Noembrie n. în frumosul teatru na-
țional și priviam de pe scenă, dintre co-
riștii lui Musicescu, la loja regală de unde
Maiestățile lor ascultau versurile lui P. V.
Grigoriu, recitate cu măiestrie neîntrecută
de artistul Al. Cârjă:

Salutăm în Tine, Sire!
Rađa smulsă de la sóre,
O schinteie, ce-a dus svonul
Peste mări, peste hotare,
Că sub Carol, înțeleptul,
Un popor așa de mic,

Mare e în timp de pace
Și n'arebóie e voinic.

Și apoi:

Și-acum sufletele nóstre
Cătră Tine se închină
Cătră Tine Maiestate,
Tu de două-ori Regina!

Ear din capu-Ți alb c'argintul
Fie-care fir de păr
E o lacrimă a țerii
Și al minții adevér.

Luni în ziua de 1 Noembrie n. 1897
la órele 5 dimineța părechea regală a
trecut pe la Bêrlad. Eram atunci pro-
fesor la gimnasiul real „M. C. Epureanu“
din acel oraș. Intrasem în al cincelea an
de dascălie în țără și nu vădusem încă pe
regele și regina. Mă sculaiu în aceea și
la 3 1/2 și mă dusei la gară în speranța,
că-i voi pute vedé. Primarul orașului,
d-l G. Vidră, îmbrăcat în frac și încins cu
eșarpa națională, polițaiul Adam Ionescu,
îmbrăcat de asemenea în gală și revisorul
școlar I. Negruț erau deja pe peron. Tren-
ul regal sosese, fără să fluere locomotiva.
Mecanicul umblă de la róta la róta, bă-
tându-le fórte discret cu ciocanul, ca să

nu trezescă pe Maiestățile lor, cari se
odihneau... Mă întorsei în oraș desilu-
sionat, fără să pot vedé părechea regală.

Nu-mi rămase așa dér, decât să plec
și eu la Iași să asist Marți la inaugurarea
universității.

Aveam atunci 11 óre pe săptămână
și erau împărțite așa:

Miercuri 8—11, Joi 2—4, Vineri 8—11,
și Sâmbătă 8—11. Aș pute să mă reped
la Iași fără să mai cer concediu și decă
nu m'aș pute întóroce până Miercuri dimi-
neța, voiți ruga pe colegul Mavromati și
pe Atanasie Popovici să mă suplinéscă.

Așa am făcut.

Luni după améđi la órele 5 îmi
luaui un bilet tour-retour cu prețul ba-
gatel de 7 lei 80 bani și plecai la Iași.
Distanța de la Bêrlad până la fosta capitală
a Moldovei nu pote să fie mai mare de
vr'o 160 kilometri, căci drumul nu ține
cu trenul personal decât patru óre. Trenul
atinge orașul Vaslui. Alte orase mai în-
semnate nu sunt pe linia acesta. Orașul
Huși cade la o parte și de la Crasna din-
coace de Vaslui mi-se pare, trebuie să mergi
cu trenul vicinal. La órele 9 și câte-va
minute, conductorul strigă în dialectul

Din dieta ungară.

(Ședința de la 23 Decembrie.)

La ordinea zilei proiectul de recruți. *Okolicsanyi* L. își motivează contra-propunerea, în sensul căreia emblemele „armatei maghiare” să se aranjeze conform dreptului public ungar și să se ia măsuri anticipative pentru introducerea limbei de comandă și de serviciu maghiară. Polemiză cu ministrul de honveđi, contestând afirmarea acestuia, că naționalitățile pot să ia exemplul de la obstructioniști și înfrânând în dietă să le facă Maghiarilor neajunsuri.

Contele *Tisza* (ministru-president) aruncă o privire retrospectivă asupra desbaterilor trecute. Cestiunile militare au dominat în cameră un an întreg. La început lupta s'a purtat contra urcării contingentului de recruți, mai târziu pentru limba de comandă maghiară. Acesta era situația la începutul toamnei. Atunci a venit coróna și a luat poziție, în sensul căreia din motive de oportunitate comanda maghiară o consideră păgubitoare pentru națiunea maghiară; pe alte terene însă ne face concesuni, cari stau în proporție cu dezvoltarea istorică, căci prin concesionile promise, s'au pus bazele creării corpului de ofițeri maghiari. Lupta pentru acesta s'a început încă sub imperatul *Iosif*. Ordinele au cerut tot-deuna corp de ofițeri maghiari și s'a respins a limba tot-deuna limba de comandă și de serviciu maghiară, er staturile și ordinele au luat consecuent de la ordinea zilei cestiunea aceasta, fiind-că nu voiau să provoace un conflict între corónă și națiune. La 67 s'a enunțat în pact, că trebuie creat corpul de ofițeri maghiari, dimpotrivă însă dreptul de a dispune asupra limbii de comandă și de serviciu, s'a dat domnitorului. Nimeni nu va putea dovedi contrarul. Noi trebuie, deci, să primim starea de ađi, căci la din contră lupta va cauza pericole și pagube mai mari, decât victoria. Când primim starea aceasta, lucrăm în interesul națiunii maghiare. Din cauza aceasta este corectă atitudinea partidului *Kossuthist*, care s'a dat înapoi din fața pericolelor.

Toți trebuie să-și pună în cumpănă forțele spirituale, ca lupta de până acum să nu devină normală, căci dacă ar deveni normală, ea ar însemna sfârșitul parlamentarismului maghiar. La ce pot să ajungă luptătorii? Cred ei, că vor putea dobândi comanda maghiară? Nu cred, ci mereu discreditază pe alții. Acesta este o politică ucidătoare de națiune, prin care se subsapă viața națiunii. Voesc să facă națiunea aceasta incapabilă de luptă, o massă murtă, acum când interesele ei economice așteaptă ocrotire și rezolvire. Nu este nici decât o politică națională a face națiunea incapabilă de acțiune față cu situația balcanică. Noi în Balcani tot-deuna am fost interesați și

suntem și ađi, cu toate acestea nu facem în Balcani politică de cucerire, însă trebuie ca față cu evenimentele ce se desfășoară acolo, armata să nu fie adusă în iusuficiența de a lupta. Aici zace cauza pentru care a trebuit să ne îngrijim, ca în urma nevoțării recruților să nu se producă în armată lacune, ce ar slăbi-o, și de aceea am chemat sub arme pe rezerviștii de întregire și pe rezerviștii din clasa primă. Rezerviștii aceștia sunt cei mai mulți omeni cu familie și astfel ajung la miserie familiile lor, pentru-că s'a urmat din partea obstructionii o luptă fără scop și nedată la timp. Obstrucția aceasta va mai fi capabilă, poate, de a-și continua acțiunea câte-va săptămâni. Ei bine, asta nu va schimba urmarea celor ce trebuie să urmeze, ci va crea nouă amărăciuni. Rógă deci să nu mai continue lupta.

După *Tisza* vorbește *Eitner*, care combate argumentele aduse de primul ministru și se ocupă de discursul ministrului de honveđi din care nimic n'a putut scoate bun, decât îmbucurătorea împărțășire, că se va înființa o școală militară în Ardeal.

Proxima ședință se va ține la 28 Decembrie.

„Tribuna Poporului” dela Arad, cetind articolul nostru de Vinerea trecută intitulat: „In timpuri critice”, a fost atât de emoționată, încât și-a întrerupt tăcerea prudentă și sănătoasă, ce și-o impusese, ori ce i-se impusese de un timp încôce ca să spună în numărul său dela 9 (22) Decembrie a. c., că nu discută cu „Gazeta Transilvaniei” și că în fața motivelor, ce le aduce foia noastră spre a combate pe cei ce „și-au pregătit patul cald al deputăției” și „umblă după interese particulare”, „nici talent, nici poftă n'are” să discute.

Dér când a discutat vre-odată „Tribuna Poporului” cu noi obiectiv asupra vr'unui motiv, ori care ar fi fost? Ea împlinesce acum anul al 7-lea al existenței sale, și am vré să vedem pe acel cetitor al ei, care să fie în stare a ne dovedi, că măcar numai o singură dată în acest lung timp „Trib. Poporului” a discutat obiectiv cu foia noastră.

Intr'adevăr pentru așa ceva n'au avut cei dela „Trib. Poporului” nici-odată talent și poftă. Cu atât mai mare talent și plăcere au documentat însă în a cleveți organul nostru la ori ce ocaziune, și n'am săi cum să țalmăcim chipu complimentului, ce-l fac de rândul acesta directorului foiei noastre, decât aroganța tonului ce-l folosese nu ar caracteriza prea bătător la ochi această apucătura.

Auđiți acolo, cei ce șapte ani de-a rândul au calumniat mereu „Gazeta” și pe directorul ei, însinuându-le cele mai josnice intențiuni; cei ce între alte multe au fost capabili să ilumineze la aniversarea lui *Kossuth Lajos*, pentru-ca mai târziu să prémărească pe fiul lui *Tisza Kalman* prin ediții separate ungueresci, vin acum să dea înaintea cetitorilor foiei lor atestate de bună purtare morală și națională

directorului „Gazetei”, dicénd, că-l socotesc om de omenie și bun Român.

În articolul nostru din cestiunea era, ni-se pare, vorba de altceva. Se trata între altele de aceea, decât este compatibil cu datoria și cinstea națională, ca nișce membri ai partidului nostru național să calce hotărârile și programul acestuia și totuși să aibă cutezarea a pretinde, că lucrează în numele lui, ca reprezentanți ai lui?

Cu măruntășuri de aceste însă, cei dela „Tribuna Poporului” n'au poftă de a se ocupa. Asupra unei cestiuni principiare ca acesta, nu discută.

Ei sunt omeni practici și nu-și pierd vremea cu discuții principiare. Ce-i în mână nu-i minciună, își dic și merg înainte. Odată urcați prin „zel și activitate” în șeua deputăției, lumea va fi a lor și nu le va mai rămâne decât să-o cucerescă... Și ca să fim drepti, îi socotim, că au și ei idealele lor, care câte-odată transpiră din atmosfera „seratelor boheme” și prin colónele „Tribunei Poporului”. — Așa de pildă, idealul de a deveni și ei, prin deputăție, odată tari și mari.

Mai scii ce se poate întâmpla? Abia se lățise prima-óră fama, că va fi chemat la putere groful *Tisza Pista*, și étă, că cei întruniți la „seratele boheme” fură cuprinși de-o viziune curioasă. Vedeau pe ortacul și fratele lor bun *vg.* care joca pe profetul în redacția „Trib. Poporului”, — și care drept aceea a descoperit, două luni după publicarea programului contelui *Tisza*, că acest program conține și óre-cari absurdități pedagogice relativ la școlile noastre—il vedeau, dicem, încunjurat de aureola puterii și investit cu însemnele unui viitor „ministru al naționalităților”.

Noblesse oblige. Le dorim la rândul nostru redactorilor „Tribunei Poporului” să trăiescă încă mulți ani, întregi și sănătoși, căci dóră-dóră își vor vedé visul cu ochii. Mai scii, ce se poate întâmpla încă în țera lui *Tisza Pista*?

România și Macedonia.

Cu ocaziunea desbaterii proiectului de răspuns la discursul tronului, ministrul de externe *Ionel I. Brătianu* vorbind despre politica guvernului român în cestiunea macedonă, dăse în resumat următoarele:

D-l *Delcassé*, ministrul de externe al Franței, a declarat, că ori-cari ar fi disensiunile din partide în privința cestiunilor interne, ele trebuie să se unescă în cestiunile externe. Sunt fericit, că pot constata și la noi declarațiunile în acest sens ale d-lui *Filipescu*.

Ni-s'a făcut imputarea, că n'am fost consecinți în politica noastră; că am făcut economii și acum venim cu credite. Causa este, că politica noastră n'a fost pricepută.

D-l *Filipescu* ne-a adus o imputare de inconștință, spunénd că atitudinea elenilor nu coréspunde cu relațiunile noastre de pretenie cu densii.

Réspundem, că politica noastră este să avem relațiuni bune cu toate statele.

Dér ce voim noi în Macedonia? Voim dezvoltarea culturală a unui neam cu care suntem în legături de sentimente și de

origine, étă ce vrem, putem s'o spunem pe față. Oratorul dă cetire instrucțiunilor pe cari ministerul de externe le-a trimis în acest sens miniștrilor din străinătate.

În Macedonia este o frumoasă populațiune românească, de un milion, care fost împedecată de a-și face o educație culturală. Dér cari sunt factorii prin care vom ajunge la rezultatul dorit? Mai întâi este Imperiul otoman, Europa, și în sfârșit autoritatea bisericăscă.

Cât privește Europa, constată că situația politică a puterilor este câtă poate de complexă, care asigură echilibrul și pacea.

Dorința Europei este în momentul de față, pacea și de sigur că acesta este dorința noastră. În fie-care 10 ani, populațiunea nó-tră crește cu un milion și bugetul cu 20 milioane, prin urmare fie-care 10 ani de pace valoréză pentru noi cucerirea unei provincii. Și fiind dată această comunitate de interese, suntem siguri, că interesele noastre vor fi bine reprezentate.

Oratorul cetind partea din declarațiunea contelui *Goluchowski*, în delegațiunile austriace, dice că ele suat cu totul conforme cu dorințele României.

Același lucru îl spune d-l *Brătianu* și în privința espunerei d-lui *Delcassé*, făcută camerei franceze.

Trecénd la al doilea factor, imperiul otoman, oratorul constată că este în tradiția istorică a imperiului otoman toleranța etnică, așa că nu este admisibil să aibă ostilitate pentru Români.

Este și un al treilea factor: autoritatea bisericăscă a imperiului otoman, care trebuie să recunoscem, n'are simțăminte favorabile Românilor. Astfel la *Crușova* la *Ohrida*, Români au fost împedecați să slujescă slusha religioasă în limba română. Animositățile între diferitele biserici ortodoxe sunt așa de mari, încât în unele părți locuitorii au făcut apel la papa, pentru a-i proteja. Români nu cer decât să li-se dea dreptul de a face serviciul religios în limba română. În această privință episcopatul de la *Uskueb* a fost mai tolerant, și a recunoscut dreptul diferitelor naționalități să officieze în limba lor.

Interesele României sunt așa-dér în totul conforme cu ale tuturor factorilor cari decid în cestiunea macedonă.

Un succes în această privință este numirea unui delegat român în comisie de reforme din *Constantinopol* și prin aceasta pentru prima óră recunoscerea naționalității române de către imperiul otoman. (Aplause).

SCIRILE ZILEI.

— 12 Decembrie v.

Majestatea Sa Monarchul a plecat la *Wallsee*, pentru-ca să petrecă sêrbătorile *Crăciunului* în familia arhiduceului *Francisc Saluator*. Lună domnitorul se va reintórce la *Viena*.

Cărți oprite. Ministrul de interne ungurese a detras debitul postal următoarelor cărți și reviste: „*Croazia e Ungaria*” apărută în *Milano* în editura lui *Luigi Pavia*; diarul săptămânal „*Hrvat*”

moldovenesc: *Ieși! Ieși!* Mi-am luat bastonul (alt bagaj nu aveam) și am ieșit.

Aveam adresa surorii lui *Petru Suciu*, fost profesor la universitatea din *Iasi*, originară din *Miștești*. Mi-s'a spus că are casă în apropierea bisericii *Talpalari*. Cum să dau însă busna, nóptea pe la dece, în casă străină? Am lăsat deci visita pe a doua zi și m'am lăsat în privința locuinței în voia întâmplării.

Orașul era iluminat. Piața *Unirei*, hotelul *Traian*, strada *Stefan cel Mare* erau scâldate în splendoré. Pe strade mulțime de domni și dame, *Ieșeni* și óspeți veniți din totă *Moldova*. Maiestățile lor erau la teatru, la concertul cântăreței *Elena Teodorini*. Este o senzație așa de curioasă a te plimba într'un oraș străin cu ocaziunea unei sêrbări și a te lăsa impresiilor întâmplătoare.

De-odată simt, că mă bate cineva pe umér. Era *Lascar Hergescu* din *Bérlad*, director pensionar de școală primară și fost profesor de musică la școală normală de învățători, înființată de *Ioan Popescu*. *Lascar Hergescu* are un adevărat cult pentru *Transilvănenii* și fericirea lui este deplină, când poate să aibă pe vr'unul la

masa sa séu în via sa, de unde se ofere o priveliște admirabilă asupra vechei republice „*Paloda*“.*) Ultima suveniră m'ă legă de via sa, unde pretrecusem înainte de a părăsi *România* câteva ore fericite. Privesc și acum cu înduioșare la tabloul, pe care ne-a fixat aparatul fotografic împreună cu venerabilul *Popescu*, care nu mult după aceea murí, cu *V. Gr. Borgovanu*, *Oșior* și alți prietini.

Hergescu, care era cu dómna și cu *Gavril Musicescu*, un vechi prieten al séu, mă luă de braț și mă prezentă lui *Musicescu*. Tot-odată îl rogă să-mi dea un bilet pentru a doua zi, ca să pot și eu asista la sêrbarea inaugurării. Era póte ultimul bilet, ce îl mai avea și acest bilet avuiú eu norocul să-l iau în primire. Il păstrez și acuma. E scris pe el numele lui *Musicescu* și stampila corului metropolitan din *Iasi*.

Musicescu și dómna *Hergescu* se duseră acasă, éer eu și d-l *Hergescu* ne-am dus la hotelul *Traian*, în salonul căruia cânta o musică de lăutari, éer cântărețul

*) Așa se dice, că se numea odinioară *Bérladul*.

lăutar *Ionică Barbu*, îmbrăcat în costum național, ne-a delectat cu câte-va cântece naționale. Public imens, care sublinia cu aplause frenetice strofele mai marcante ca: „*Maș sui la munte 'n zori*” etc.

La 11^{3/4}, când ne-am despărțit, puterăm vedé pe regele și regina întorcându-se de la teatru. *Hergescu* s'a dus la *Musicescu*, unde trăsese, éer eu am colindat timp de 2 óre cu un birjar cu un cal tot orașul fără să găsec odaie. Unde ar fi fost, înmă cerea un preț de la 15 lei în sus. În sfârșit am găsit o odaie la hotelul „*Russia*“ Un pasager, care o plătise pe acea nópte, plecă cu trenul și pentru restul nóptii i-am ocupat eu locul pentru prețul de 10 lei. Ce să faci? Așa e când aglomerația e mare.

A doua zi la órele 9 cu biletul lui *Musicescu*, pe care mi-l'a controlat însuși prefectul poliției, mi-s'au deschis toate cordónele și eu ocupam loc pe tribuna corului, în imediata apropiere a estradei ridicată pentru pãrechea regală și demnitarilor înalți. Nu mi-a fost dat însă mult timp să mă bucur de situația-mi privilegiată, căci un corist invidios atrase atențiunea unui jandarm asupra mea și a tre-

buit să intervină personal *Musicescu*, spre a mă confirma în posesiunea locului.

Bêtrânul metropolit *Iosif Naniescu* officiat sfințirea apei și regele a stat tot timpul cu capul descoperit. Era un timp friguros dér cu toate acestea întréga asistență a trebuit să urmeze exemplul regelui. Numai profesorul *Mărzescu*, de sigur foarte sensibil pentru frig, își pusese o bonetă de mătase în cap, stând cam ascuns pe la spatele celorlalți.

După sfințire au ținut discursuri ministrul instrucțiunii *Haret*, rectorul *Culianu* și studentul *Leatris*. Apoi luă cuvântul regele. Se făcú o liniște mormonată. Mie par'că mi-se oprise bătaia inimii. Să aud pe regele, cum vorbește românește. A început așa:

„Domnilor! Inaugurarea acestui frumos palat închinat științei și literilor, este un eveniment însemnat nu numai pentru *Iasi*, ci pentru *România* întregă. — *Falnic* și măreț, el se înalță în mijlocul acestui oraș care de-apururea a fost în fruntea pornirilor patriotice pentru unirea și mărirea patriei; el va străluci ca o mărturie etc.”

Discursul a fost lung și a fost ascultat cu atențiune religioasă.

Un fotograf a profitat de liniștea generală și a fotografiat scena această.

ce apare în Milvale-Alegheny (America de nord); „România și țările locuite de Români“ de G. M. Murgoci și Popa Burcă. Bucuresci Carol Göbl, și revista „Convorbiri didactice“, ce apare de asemenea în Bucuresci.

† **Luigi Cazzavilan.** Presa română a îndurat o pierdere mare. În ziua de 24 Decembrie dimineața a repausat în Bucuresci Luigi Cazzavilan, proprietarul ziarului „Universul“. Venit sărac în țară, Cazzavilan a început să se ocupe cu jiaristica și prin ziarul său „Universul“ a dat presei române un avânt până acum ne mai pomenit. Ziarul acesta avea corespondenți plătiți în toate orașele României și în toate centrele europene și când se întâmpla undeva vr'un eveniment mai însemnat, trimetea reporteri speciali la fața locului. Tirajul „Universului“ se urcă la 100.000 exemplare zilnic și se vinde în totă țara cu 5 bani. Atitudinea politică a ziarului era moderată și nici odată nu a fost stăpânit de patimă. În chestii naționale a observat în totdeauna o ținută ireproșabilă, din care cauză i-s-au făcut multe miserii din partea Evreilor, cari stăruiau să le ia apărarea în lupta lor antiromânească. Ziarul „Cronica“ spune, că fiind Cazzavilan pe patul morții, internaționalii nu s-au sfiit să se prezente în casa lui, oferindu-i un milion și jumătate de lei pentru „Universul“. Ei au fost însă dați afară așa cum merită. Bôla lui Cazzavilan s'a agravat în timpul din urmă, mai ales prin sguindirile sufletesci, ce a trebuit să le îndure pe urma campaniei miserabile ce s'a pornit contra lui. Cazzavilan a fost mare filantrop, care a jertfit sute de mii pentru scopuri naționale românești și în opera de înfrățire româno-italiană a fost un protagonist neobosit. Amintirea lui va fi păstrată în onoare la toți Români. El era în etate de 50 ani, căsătorit, însă fără copii.

O sentință anulată. Cetitorii noștri își vor aduce aminte de pedepsă ce i-s'a croit părintelui I. Moța de către Curtea cu jurați din Clușiu pentru un articol publicat în „Libertatea“ din Orăștie din incidentul desvălării statuei regelui Matia în Clușiu. Era acuzat de agitație contra naționalității maghiare și de preamărirea celor pedepsiți în procesul pentru memorandum. Părintele Moța fu condamnat la 1 an închisore ordinară. Recursul s'a pertractat alaltă-eri la Curie, căci acuzatul a apelat sentința. Senatul penal al Curiei a anulat sentința pe motiv de greșală de formă și a ordonat nouă pertractare.

Contele Tisza în Bistrița. Ministrul-președinte contele Stefan Tisza a sosit ieri în Bistrița, dimpreună cu familia, ea să petrecă sărbătorile la cumnatul său contele Paul Bethlen, fișpan. Duminecă Tisza se va reintorče la Budapesta.

Meeting ceh în favoarea Macedonenilor. În Praga s'a ținut un mare meeting în favoarea macedonenilor, sub auspiciile deputaților cehi Klofac, Baxa și Herold.

Un atentator prins. Sunt mai multe luni, de când factorul poștal Stefan Boda din Budapesta a fost rănit și jefuit de un individ necunoscut. Atentatorul a scăpat, fără să i-se fi putut da de urmă. În ziua de 24 Decembrie a fost prins în Fiume un spărgător cu numele Gottfried, care în cursul cercetărilor a mărturisit, că el a fost acela, care a făptuit atentatul asupra lui Boda. — Gottfried va fi transportat la Budapesta.

Atentatul contra lui Max Nordau a fost exagerat. Max Nordau, spune o telegramă din Paris, n'a fost de loc rănit, ci unul din amicii săi Weleky, care a fost ușor atins.

La cursurile administrative, ce s'au instituit de câțiva ani pentru candidații de notari, profesorii însărcinați cu predarea materiilor primiau până acum o retribuție lunară de 120 corone. Ministrul de interne, contele Tisza, a urcat acum onorarul acesta la 200 cor., ceea-ce, spun foile maghiare, a stîrnit mare bucurie la cei interesați. — Asta o credem și noi.

Omor la o logodnă. În Toraculmare (Toronto) s'a serbat zilele acestea o logodnă. Fata agriculturului Ioan Tipu se logodi cu un flăcău din sat. La ospetul, ce s'a aranjat cu această ocaziune, Pavel Tipu, fratele lui Ioan, s'a luat la certă cu tatăl său Vasile. O femeie bătrână cu numele Saveta Brancu voi săi despartă. Pavel însă infuriat, luă un topor și o lovi pe Saveta în cap, așa că a rămas mortă pe loc. Ucigașul a fost arestat.

Scoterea în vîndare a moșilor din România ale ucisului rege Alexandru. Guvernul sârbesc a scos în vîndare moșia Negoiu din jud. Dolj, proprietatea defunctului rege Alexandru al Serbiei. Ca procurator al guvernului regal sârbesc, pentru îndeplinirea formalităților de vîndare a fost numit d-l Liubomir Jivcovic, avocat din Belgrad. Procuratorul acesta a făcut cunoscut prin publicații, că doritorii de a lua parte la licitație să trimită ministerului de finanțe sârbesc, cel mai târziu până în ziua de 9 Ianuarie, ofertele lor, în plic închis, împreună cu suma de 50.000 lei în număr, sau în efecte de stat sârbesci.

Regiiciții. Din Belgrad se anunță, că ministrul de război ar fi cerut colonelului Mașin să-și dea demisiunea. În urma acesta o viuă agitațiune domnesce printre ofițerii regiiciți.

Revoluționar urmărit. Se scrie din Iași: Parchetul din Petersburg a cerut urmărirea unui primejdios revoluționar din gubernia Bender (Rusia) și care, după-ce a încercat un atentat contra unui înalt magistrat de acolo, a dispărut. E bănuială, că acest revoluționar a trecut Prutul refugiindu-se în România.

Bandiții bulgari. Se scrie din Constanța cu data de 22 Dec.: Aici a sosit vestea de la frontarie, cum-că în ziua de Sf. Nicolae, caporalul Popa Constantin și soldatul Negoită Nicolae, de la pichetul românesc Nr. 7, au trecut fruntaria la satul Alifaca (Bulgaria) spre a-și face provisi de hrană. Pe când se înapoiau, au fost atacați de trei bandiți, turci său bulgari, cari i-au bătut grav jăfuindu-i de bani și de cisme, apoi au dispărut. Caporalul Popa, fiind cu capul spart, a fost transportat la spitalul bulgăresc din Silistra, unde a încetat din viață. Soldatul fiind interogată de autoritățile bulgare, a povestit faptul. Autoritățile s'au pus în urmărirea bandiților, cari mișună prin satele de pe lângă frontarie. Autoritățile militare române au luat măsuri pentru a se transporta cadavrul caporalului la Ostrov, unde va fi înmormântat.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinării și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se *spiritul și sarea A. Moll*. Prețul unei sticle 1 Cor. 90 fil. Se trimite zilnic cu rambursă poștală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se ceară Spiritul A. Moll, provădat cu marca de contravențია și subscriere.

Din Rusia.

Presă poloneză din Galiția publică sciri senzaționale despre mișcarea crescândă antisemită, ce se manifestă în Rusia și despre organizarea unei campanii împotriva jidovilor sub numele de „Liga sfântă“, creată la inițiativa studenților ruși din Odessa.

Scirile acestea, mai spun, că actualmente poliția și jandarmeria rusescă desfășoră o activitate intensivă întru a descoperi pe revoluționarii și criminalii evrei și a-i face imposibili. Guvernul rusesc a ajuns la convingerea, că Evreii constituie un element revoluționar politicesc primejdios, așa că paralel cu mișcarea antisemită, ce se observă în societatea rusescă se manifestă un strașnic curent antisemit și în cercurile guvernamentale. Orașele cu populație mai mare jidovescă vor obține garnisonă mai mare și numărul poliștilor și al jandarmilor încă va fi înmulțit. Afară de acesta se vor lua măsurile de siguranță estra-ordinare, un fel de stare de asediu. Se arestéză numeroși jidovi și se vor face numeroșe perchisițiuni pe la evreii suspecți. Până acum s'au făcut

astfel de arestări în Petersburg, Moscva, Odessa și Kaluga.

Cu deosebire sever vor fi supraveghiați studenții evrei, considerați ca un element revoluționar foarte periculos. Este de remarcă, că în timpul din urmă printre studenții ruși încă se manifestă un puternic curent antisemit, așa că societățile studentesci au început a refusa primirea de membrii evrei. „Liga sfântă“ ce s'a înființat la inițiativa studenților din Odessa are de scop de a duce o campanie energetică contra jidovilor și a socialiștilor.

Dare de sémă și mulțumire publică.

Tinerimea română academică din jurul Reteagului a arangiat la 30 Aug. a. c. în comuna Reteag o petrecere cu dans în favorul școlii rom. din loc, care a reușit foarte bine, atât moralmente, cât și materialmente, rezultând un venit brutto de 179 c. și anume 123 corone 40 fil. din taxa de intrare, 55 corone și 60 fileră din oferte benevole și din contribuiri peste taxă. Oferte benevole fără de a participa la petrecere au intrat de la următorii:

Alexandru Suci, învățator pensionat din Mediaș (originar din Reteag) 10 cor., Iulian Bogdan ces. și reg. căpitan în pensiune și proprietar în Cusdriora 6 corone, Grigore Ciuntereu, preot gr. cat. în Ambrigișu 2 corone, Andrei Todoran librar și tipograf în Gherla 4 cor., Aurel Olteanu preot gr. cat. în Pincicul românesc 80 b., Constantin Bodea preot gr. or. în Giurgesci 60 b., Ioan Boteanu preot gr. cat. în Nușfalău Betlénului 20 b., d-na preotésă D. Deac din Bontiu 40 b., d-na preotésă Juga din Negrilești 20 b., Familia Török din Cățicău 1 cor., Ioan Goron protop. tract în Cusdriora 20 b., Ioan Mărgineanu învățator confesional în Reteag 20 b., Pavel Huza cancelist reg. și Deșiu 20 b., Ioan Olteanu preot gr. cat. în Suciul de sus, originar din Reteag 8 cor., Alecsiu Bogdan oficial reg. în pensiune și proprietar în Cusdriora 18 cor., Székely Jenő not. cercul din Reteag 1 cor., Michail Nemeș preot gr. cat. în Uifalău maghiar corone 2.80.

Recapitulând: Din oferte benevole au intrat 22 cor., din contribuiri peste taxă 33.60, din tacsă de intrare 123.40. La olaltă 179 corone.

Din această sumă subtrăgând spesele de 58.15 cor., rămâne venit curat 120.85 cor., care sumă s'a predat casei bisericesci-scolare gr. cat. din Reteag.

Deosebit exprimăm mulțumită d-lor tineri academici, cari au binevoit a primi rolul de arangeri și astfel au asigurat buna reușită a petrecerei.

Reteag, 25 Sept. 1903.

Ioan Sonea,
preot gr. cat. local.

Bibliografie.

A apărut:

„Specialitățile medicamentose“, cuvintare rostită în ședința congresului farmacistilor de la 16 Noemvrie 1903. De farmacistul A. Petra, secretarul societății farmacistilor din România. Bucuresci. Tipografia „Speranța“ str. Enei.

NECROLOG. Se aduce la cunoștința tuturor consăngenilor și cunoșcuților, că neuitata noastră mătușă Véd. Ioana Tanco născ. Popu, după un morb scurt, împărășită cu Sf. taine ale moribunților în anul al 73-lea a etății a decedat astăzi la 8 ore seara. Osămintele scumpei decedate se vor așeza în cimiteriul bisericeii gr. cat. din loc Miercuri în 23 Decembrie 1903 la 10 ore a. m.

Săngeorgiul-român, la 20 Decembrie 1903. În vezi amintirea ei! — *Jalnica familită.*

ULTIME SCIRI.

Viena, 24 Decembrie. Se anunță din Berlin, că panica produsă la bursa de-acolo în urma scirilor alarmante din estremul Orient, a încetat. Valorile japoneze și-au reluat cursul normal. Conflictul ruso-japonez este pe cale de a-se aplană.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

Când am observat aparatul, era prea târziu. Pe mine atențiunea încordată mă făcu să uit de toate și în înțelesul strêns al cuvântului rămăsesem cu gura întredeschisă. N'am vădut tabloul, sunt sigur însă că mă aflu eternizat acolo pe tribuna coriștilor cu gura căscată. Atât de mult eram absorbit de farmecul cuvintelor regesci!

Regele vorbesce corect românește însă cu o ușoră nuanță străină. Nu așa regina, care se opri la tribuna noastră spre a felicita pe Musicescu. Ea vorbesce ca o Româncă neaoșă.

Visitarăm monumentalul edificiu, care a costat patru milioane. Aula este o adevărată capo-d'operă. Pe tavanul ei am vădut pictate portretele foștilor profesori, între cari pe ardelenii: Simion Bărnuțiu, Ioan Pop, Stefan Micle, Stefan Emilian, Petru Suci și decă nu mă înșel și pe Papiu Ilarian.

În bibliotecă nisce splendide picturi, dintre cari regina s'a oprit în fața celor două tablouri ale lui Sever Mureșianu, profesor la școlă de belearte din Iași, esprimându-și deosebita satisfacție. Autorul

era foarte fericit de această înaltă recunoștință.

Marți seara, în 2 Noemvrie n. la reprezentăția de gală de la teatrul național, Musicescu m'a înrolat érași între coriștii săi. Am stat în tot timpul reprezentației cu ochii fixați la loja regală, unde ședea regina îmbrăcată în alb, suridând de fericire, ca o dîină din hasme. Fața ei tînără și roșie forma un contrast frumos cu părul alb ca zăpada. Alătura de d'ênsa ședea prințul Jaime de Bourbon, fiul lui Don Carlos, locotenent în armata rusescă, ér în față regele cu fața lui severă, par-că era tăiată în marmoră.

Musicescu cu pieptul acoperit de decorații, o figură imponentă și simpatică, și-a dirigeat corul său mixt ca nici-odată. Regele dădea semnul pentru aplause, ér regina îi suridea lui Musicescu din loje în semn de încurajare.

S'a mai jucat un act din „Fântâna Blandusiei“, ér Cârjă a recitat versurile lui P. V. Grigoriu. Reprezentația a ținut până pe la 11 $\frac{1}{2}$.

După reprezentație Musicescu fu atât de amabil a mă invita la o gustare în ospitaliera sa casă.

Când sosirăm la portă, Hergescu se aplcă la urechea mea și-mi spune: „Să nu cumva să vorbesci ceva împotriva Rusiei“. — Musicescu își făcuse studiile la Petersburg și fusese chiar bursier al lui Alexandru II. Nu era deci decât firesc, ca să aibă simpatii pentru Rusia.

În cursul gustării am vorbit însă de alte lucruri și nici-odată n'am să uit momentele plăcute, ce le-am petrecut în noptea de 2 Noemvrie 1897 în mijlocul familiei lui Musicescu.

Trecură orele 2, când ne-am despărțit, ducând cu mine impresii, ce rămân pururea neșterse.

L'am mai vădut érași după câțiva ani într'un turneu al său și i-am audit corul neîntrecut, cântând „Dómne miluesce“ de 100 de ori în toate nuanțele armoniei, doina frumoasă de Viorica Magdu, pusă pe note de d'ênsul și alte cântece.

Musicescu a murit în flórea vieții și lasă regrete unanime.

Delaletea.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă *novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Mosul*. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „*Mosul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărătoarele sale lucrări publicate în foaia ziarului *Gaz. Trans.* Prețul cu posta 50 bani.

„*Caractere morale*“, exemple și sentințe ucelese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne de *Ioan Popoa* Prețul cor. 2,50 (cu posta cor. 2,70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„*Castelul din Carpați*“, roman din viața poporului român din Ardeal, de *Jules Verne*, tradus de d-l Dr. *Victor Onușor* cu o prefață de Dr. *Eliă Davanu*. O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui Român. — Exemplarul broșat edit. populară 1 cor. 60. broșat edit. de lux 2 cor. 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto).

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerație la modul de viață a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vreo 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto;

Instrucțiuni populare despre datoriile și drepturile purtate datorului dere edate de *Wilhelm Niemandz*. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespus de mare pentru toți cății su afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„*Omul*“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenească de *George Cătană* inv. Această carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pătania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novela de Sienkiewicz: „*Natură și viață*“, „*Sluga veche*“ și „*Ianco musicantul*“. Traducere de *I. C. Panțu*; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „*In plasă*“, „*In Baltă*“, „*Cale grea*“, „*La Căde*“, „*La căcioma lui Tiriplic*“, „*Schite din viața delu țără*“. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „*Lu țerg*“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de *G. Simu* Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de *A. Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei vreu să jöce teatrul. Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

Viețu după mörte, seu nemurirea sufletului, dedusă din misterul finței omenești și desertăciunea celor trecătoare, de *I. P.* Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *R. V. Buticescu*. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspîn și zimbire, poesii și prosă de *A. Pop*. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Taina norocului seu Povestea satului Nemericean de *Tache Brândus*. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+ 10 b. p.)

Balade populare de *Avram Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de *I. Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educației de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de *I. Dariu*, 40 b (plus porto 10 b.)

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de *P. Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„*Supplex Libellus Valachorum*“, memoriul prezentat împăratului *Leopold II.* de către episcopii *Bob* și *Adamovici* în numele poporului român din Transilvani-

la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul *Dr. E. Davanu*. Un exemplar broșat costă 1 cor. + 5 b. porto).

„*Clipe de repaus*“ de *Sorcovă*. Un volum elegant, care pöte ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 cor. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri scrise cu atăta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit-o totă. Se pöte procura la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

„*Pe pragul mormântului*“, de preotul *G. Simu*, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto).

Prosă și versuri, fabule de *Gr. M. Alexandrescu* prețul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I din „*Novela*“ de *Vasilie Ranta Buticescu*. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într-un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pöte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Musică. A apărut de curând în Viena un caiet de compozițiuni ale mult talentatului compozitor român *Ioan Scărlătescu*

Acest caiet de valöre conține 4 cântece pentru voce și pian foarte frumoșe, între care se află și o mândră *Doină*, care are ca text o poezie de *Eminescu*.

Prețul unui caiet e de 3 cor. plus 5 bani porto și se află de vânzare la tipografia A. Mureșianu în Brașov.

Proba de foc, comedie într'un act după *A. Cotzebue*, localizată de *Irina Sonea* ni *Bogdan* 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisölä, carte pentru toți întocmită după ideile ui *Sam. Smiles* de *Theodor V. Pacățianu*. 40 bani plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. *Femeia* în versuri pentru popor de *I. Tom*. Totan învățator, preț. 20 b. plus 3 b. prt.

Poesii, de *Bolintineanu*. *Bătăliile Românilor*, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de *Sextil Puscariu*. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută la *Atheneul român de C. Dissescu* la 27 Februarie 1885 prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Îmbunătățirea stărei sătenilor de *Gr. G. Pencescu*, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebreale. Aranjată prin *N. F. Nemrușiu*. Edit. IV. Prețul 50 bani. + 5 b. p.)

Pribeag, ediția I-a de *Ioan Iosif Seopul* Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de *Al. A. Macedonski*. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scritori, cetitori și critici de *N. Rădulescu-Niger* 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului seu cântarea sârbătorilor de *Aron Boca Velchereanu* 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică *Cântări la morți*, adunate de *I. Pop-Releganul*. Prețul 80 bani. (+ 10 b. p.)

Nr. 2616—1903

not.

PUBLICAȚIUNE

Primăriile comunelor Moeciul-inferior și superior, ca conproprietare de pădure, aduce la cunoștință, că în 30 Ianuarie 1904, la 10 ore a. m. se va vinde plus oferentului în calea licitațiunei publice ce se va ține sub presiul prim-pretorului cercual, cu întrevinerea curatoratului silvanal din Bran, în cancelaria comunei Moeciul inferior **cvantitatea de lemne de brad, de construcție și de celuloze rezervată spre tăere în teritorul de 99 52 jug. cat. și tulpinile aflătoare în diferitele părți ale pădurei, cu totul pe asuprafăția de 217 jug. cat. în pădurea „Barbuțiu“ de pe teritoriul com. Moeciul superior în suma de 5307 m³ după calculația făcută de forestierul expert.**

Prețul de strigare e 12736 cor. 80 fil. — Amatorii de licitație sunt datorți a depune la mâna președintelui de licitațiune un vadiu de 10 % înainte de începerea licitației.

Ofertele scripturistice închise sunt a se înainta prim-pretorelui președinte înainte de începerea licitației verba'le. În ofert e a se înscrie prețui oferit în cifre și litere, și se cuprindă declarația că cunöcse întrutöte modalitățile de exploatare și de vânzare și se supune lor necondiționat.

Ofertele defectuoșe nu se primesc.

Condițiunile de licitațiune și de contract se pot vedé la subscriesele primării comunale și la curatoratul silvanal din Bran, în töte zilele, în örele oficiöse.

Moeciul inferior, în 19 Decembrie 1903.

Primăriile comunelor Moeciul inferior și superior.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiä este provédutä cu marea de apärare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilä al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite hële femeesci a luat acest medicament de casä o răspändire, ce creșce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2. —

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătörescä.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilü numai, decât fiecare sticlă este provédutä cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscutä ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alinä durerile de goldinä și reumatism și a altor urmări de rëcölä. Prețul unei sticle originale plumbate, Coröce 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin säpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea raționalä a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-care bucată de säpun, pentru copii este provédutä cu marca de apärare A. Moll.

Trimiterea principälä prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Teichlauben 9

Comande din provinciä se efectuează gîlnic prin rambursä postalä.

La depozite se se cërdä anumit preparatele provédute cu iscälitura și marca de apärare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști *Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter* și engros la *D. Eremia Nepöji, Teutsch & Tartler*.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescä a scrie adresa lămurit și a aräta și posta ultimä.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“